

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	18
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	24
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	26
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	27
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	34

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/13-10/18
URBROJ: 613-16-14-101

Osijek, 22. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 22. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije (županija, pet gradova i 26 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Vukovarsko-srijemska županija ima 85 naselja. Površina županije je 2 454 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Vukovarsko-srijemska županija ima 179 521 stanovnika, 61 121 kućanstvo i 59 647 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Vukovarsko-srijemske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Vukovarsko-srijemska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Vukovarsko-srijemske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Vukovarsko-srijemske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetska oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Vukovarsko-srijemske županije je 10. srpnja 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Plan sadrži elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, objavljen je u Službenom vjesniku Vukovarsko-srijemske županije 11/2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u ukupnom iznosu 366.264.709,00 kn, od čega za izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica 158.328.000,00 kn, sanaciju odlagališta otpada 132.876.709,00 kn, izgradnju objekata za odvojeno skupljanje otpada 65.860.000,00 kn i za tehničku dokumentaciju i edukaciju 9.200.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva državnog i županijskog proračuna te proračuna jedinica lokalne samouprave, sredstva Fonda te drugi izvori (kreditni koji bi se otplaćivali iz povećane cijene komunalne usluge, naknada koja bi se uključila u cijenu komunalne usluge, koncesije ili javno-privatna partnerstva te fondovi Europske unije).

Planom je predviđena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, četiri pretovarne stanice, pet reciklažnih dvorišta, 13 mini reciklažnih dvorišta, sedam kompostana, sedam objekata za građevinski otpad te nabava i postavljanje 18 rashladnih kontejnera za životinjski otpad i 404 reciklažna odnosno zelena otoka. Planom je predviđena sanacija jedanaest službenih odlagališta i svih divljih odlagališta na području županije. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom do konca 2011. (za izradu tehničke dokumentacije, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i sanaciju svih odlagališta otpada do konca 2009., za pretovarne stanice, zelene otoke i reciklažna dvorišta do konca 2010. te za kompostane i objekte za građevinski otpad do konca 2011.).

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Ilok	DA	18. svibnja 2010.	2010.-2017.	DA
2.	Grad Otok	DA	7. travnja 2009.	2009.-2017.	DA
3.	Grad Vinkovci	DA	26. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
4.	Grad Vukovar	DA	-	2010.-2018.	NE
5.	Grad Županja	DA	18. kolovoza 2009.	2009.-2017.	DA
6.	Općina Andrijaševci	DA	22. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Babina Greda	DA	4. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
8.	Općina Bogdanovci	DA	18. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
9.	Općina Borovo	DA	24. ožujka 2011.	2011.-2019.	DA
10.	Općina Bošnjaci	DA	14. srpnja 2009.	2009.-2017.	DA
11.	Općina Cerna	DA	27. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
12.	Općina Drenovci	DA	5. veljače 2010.	2010.-2018.	DA
13.	Općina Gradište	DA	10. lipnja 2010.	2009.-2017.	DA
14.	Općina Gunja	DA	29. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA
15.	Općina Ivankovo	DA	20. veljače 2009.	2009.-2017.	DA
16.	Općina Jarmina	DA	6. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
17.	Općina Lovas	DA	8. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
18.	Općina Markušica	DA	30. travnja 2010.	2010.-2018.	DA
19.	Općina Negoslavci	DA	22. travnja 2010.	2010.-2018.	DA
20.	Općina Nijemci	DA	21. studenoga 2008.	2008.-2016.	DA
21.	Općina Nuštar	DA	8. travnja 2009.	2008.-2016.	DA
22.	Općina Privlaka	DA	22. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA
23.	Općina Stari Jankovci	DA	15. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
24.	Općina Stari Mikanovci	DA	10. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
25.	Općina Štitar	DA	1. kolovoza 2011.	-	NE
26.	Općina Tompojevci	DA	3. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
27.	Općina Tordinci	DA	6. srpnja 2010.	2010.-2017.	DA
28.	Općina Tovarnik	DA	19. svibnja 2010.	2010.-2018.	DA
29.	Općina Trpinja	DA	10. travnja 2009.	2009.-2017.	DA
30.	Općina Vođinci	DA	29. srpnja 2009.	2009.-2017.	DA
31.	Općina Vrbanja	DA	19. prosinca.2008.	2008.-2016.	DA

Planove gospodarenja otpadom su donijele sve jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije, osim Grada Vukovara koji je sastavio plan gospodarenja otpadom, a nije ga usvojilo gradsko vijeće. Izmjene plana je donijela samo Općina Stari Jankovci i usvojilo ih je općinsko vijeće 8. kolovoza 2011. Svi usvojeni planovi gospodarenja otpadom, osim plana Općine Štitar, objavljeni su u službenom glasilu jedinica lokalne samouprave ili u Službenom vjesniku Vukovarsko-srijemske županije. Grad Vukovar, iako nema usvojen plan gospodarenja otpadom, provodi mjere gospodarenja otpadom utvrđene sastavljenim planom.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Većina planova gospodarenja otpadom sadrži pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu, osim u dijelu koji se odnosi na izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, odnosno planovi sadrže odredbu da visina potrebnih sredstava ovisi o odobrenom načinu sanacije (izmještanjem otpada ili na mjestu) i utvrdit će se nakon izrade planova sanacije, pri čemu se treba odabrati rješenje koje je ekonomski najpovoljnije i koje je najprihvatljivije za okoliš, a za izvore financiranja, s obzirom na ograničena vlastita sredstva, planirana su nepovratna sredstva za financiranje projekata zaštite okoliša iz raznih izvora (državnog proračuna, Fonda te fondova Europske unije). Planom gospodarenja otpadom Općine Štitar nije utvrđeno razdoblje za koje se plan donosi.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom su usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme i objekata za odvojeno skupljanje otpada (reciklažni odnosno zeleni otoci, lokacije s dodatnom opremom, reciklažna i mini reciklažna dvorišta), a nisu usklađeni u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera, odnosno sadrže odredbu prema kojoj će realizacija pojedinih mjera u rokovima utvrđenim Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije ovisiti o proračunskim mogućnostima jedinice lokalne samouprave i nepovratnom sufinanciranju pojedinih mjera iz drugih izvora.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu, a prije donošenja plana jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, kojom se utvrđuje da je navedeni plan usklađen s odredbama zakona, propisa donesenih na temelju zakona te Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbi članka 174. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom te u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Većina jedinica lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije, osim općina Privlaka i Štitar, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Vukovarsko-srijemske županije.

Poslove skupljanja otpada na području Vukovarsko-srijemske županije obavlja sedam trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (u pojedinim slučajevima trgovačka društva u vlasništvu jedne jedinice lokalne samouprave obavljaju ove poslove na području druge jedinice lokalne samouprave), tri obrta za komunalne usluge te deset trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada, odnosno na temelju odluka nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave
na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja	Općina Gunja
2.	Drenovci d.o.o., Drenovci	Općina Drenovci
3.	Komunalije d.o.o. Ilok	Grad Ilok
4.	Komunalac d.o.o. Županja, Županja	Grad Županja, općine Bošnjaci, Gradište, Štitar
5.	Komunalac d.o.o., Vukovar	Grad Vukovar
6.	Vranjevo d.o.o., Otok	Grad Otok
7.	Krio d.o.o., Trpinja	Općina Trpinja
8.	Nevkoš d.o.o., Vinkovci	Grad Vinkovci, općine Ivankovo, Nuštar, Tordinci
9.	Komunalne i prijevoznike usluge Cerna, Cerna	Općina Cerna
10.	Strunje trade d.o.o., Privlaka	općine Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Markušica, Negoslavci, Stari Jankovci, Tompojevci
11.	Mull-trans d.o.o., Sisak	Općina Borovo
12.	Eko-Flor Plus d.o.o., Oroslavlje	općine Lovas, Nijemci, Tovarnik
13.	Obrt čistoća Nikolić Vrbanja	Općina Vrbanja
14.	Prijevozniki obrt i održavanje čistoće D&V, Privlaka	Općina Privlaka
15.	Obrt za odvoz smeća Utvaj, Retkovci	Općine Jarmina, Stari Mikanovci, Vođinci
16.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica oprema koja sadrži klorofluorouglikove, električna i elektronička oprema	Grad Vukovar
17.	Unija nova, Sesvete-Kraljevec staklena ambalaža	gradovi Ilok, Otok, Vinkovci, Vukovar i Županja, općine Cerna, Gradište, Gunja, Ivankovo, Nijemci, Štitar, Trpinja
18.	Unija nova, Pogon Beketinci, Vuka ambalaža od plastike i metala	gradovi Ilok, Vinkovci, Vukovar i Županja, općine Borovo, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Ivankovo, Nijemci, Štitar, Tovarnik, Trpinja
19.	Jacob Becker, Gornja Vrba ambalaža od papira i kartona	Grad Županja
20.	Friš d.o.o., Križevci Baterije i akumulatori	gradovi Vinkovci, Vukovar i Županja

Otpad s područja Općine Ivankovo su tijekom 2013. skupljala dva skupljača (općina je za obavljanje djelatnosti skupljanja komunalnog otpada zaključila dva ugovora o koncesiji, jedan za naselje Ivankovo i drugi za naselja Retkovci i Prkovci).

Skupljači komunalnog otpada unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, broju stanovnika obuhvaćenih skupljanjem, ključnom broju, vrsti i količini otpada te predaji otpada na zbrinjavanje ili uporabu u Registar onečišćavanja okoliša. Unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Komunalni otpad koji skupljaju skupljači otpada s područja 31 jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije je tijekom 2013. odlagan na šest službenih odlagališta na području županije (Petrovačka dola na području Grada Vukovara, Stara ciglana na području Grada Županja, Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi na području Općine Drenovci, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja i Kraplja na području Općine Gunja).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Vukovarsko-srijemske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Vukovarsko-srijemske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Vukovarsko-srijemske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Božino brdo, Komunalije d.o.o., Ilok	Grad Ilok	1 889	1 496	1 120
2.	Gajevi (Drenovci), Drenovci d.o.o. Drenovci	Općina Drenovci	1 534	1 649	1 521
3.	Kraplja, Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja	gradovi Otok i Vinkovci, Općina Gunja	944	2 128	4 023
4.	Muškovno-Rudine ključ, Obrt čistoća Nikolić, Vrbanja	Općina Vrbanja	1 354	1 291	1 176
5.	Petrovačka dola, Komunalac d.o.o. Vukovar	gradovi Vukovar, Vinkovci, Otok, općine Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Cerna, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci	38 147	38 179	39 031
6.	Stara ciglana, Komunalac d.o.o. Županja	Grad Županja, općine Bošnjaci, Gradište, Štitar	11 511	9 744	9 688
Ukupno			55 379	54 487	56 559

Iz tablice broj 3 je vidljivo da je na odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad na području Vukovarsko-srijemske županije u 2012. odloženo 54 487 t komunalnog otpada, što je za 892 t ili 1,6 % manje u odnosu na 2011., a količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 56 559 t, što je 1 180 t ili 2,1 % više u odnosu na 2011. i 2 072 t ili 3,8 % više u odnosu na 2012. Na promjene u količini odloženog komunalnog otpada je utjecalo povećanje međuzupanijskog prijevoza komunalnog otpada, odnosno odlaganja otpada iz drugih županija na odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije. Prema podacima Agencije, na odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije u 2011. je odloženo 9 827 t komunalnog otpada skupljenog na području drugih županija (Virovitičko-podravske, Brodsko-posavske i Osječko-baranjske županije) što čini 17,7 % ukupno odložene količine otpada u 2011., a u 2012. je odloženo 11 294 t (s područja Virovitičko-podravske, Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Sisačko-moslavačke, Varaždinske i Zagrebačke županije), što čini 20,7 % ukupno odložene količine otpada u 2012. U 2013. je prema neverificiranim podacima iz Registra onečišćivanja okoliša Vukovarsko-srijemske županije odloženo 14 841 t komunalnog otpada s područja drugih županija (Virovitičko-podravske, Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Sisačko-moslavačke, Varaždinske, Zagrebačke, Bjelovarsko-bilogorske, Međimurske i Koprivničko-križevačke županije) što čini 26,2 % ukupno odložene količine otpada u 2013.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištu Petrovačka dola je utvrđena vaganjem, a na odlagalištima Božino brdo, Gajevi, Muškovo-Rudine ključ, Kraplja i Stara ciglana se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. su veće od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Vukovarsko-srijemskoj županiji, kako bi se smanjila količina odloženog otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su bila planirana financijska sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada u ukupnom iznosu 65.860.000,00 kn. Odnose se na izgradnju pet reciklažnih dvorišta u iznosu 9.000.000,00 kn, 13 mini reciklažnih dvorišta u iznosu 2.990.000,00 kn, sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, sedam objekata za građevinski otpad u iznosu 29.050.000,00 kn, nabavu i postavljanje 18 rashladnih kontejnera u iznosu 1.260.000,00 kn i 404 reciklažna odnosno zelena otoka u iznosu 6.060.000,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, postavljanje spremnika za odvojeno prikupljanje otpada (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, metala, starih lijekova i baterija) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja organiziranog skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 7.939.427,00 kn.

U navedenom razdoblju šesnaest jedinica lokalne samouprave (gradovi Ilok, Vinkovci, Vukovar i Županja te općine Andrijaševci, Bogdanovci, Gradište, Ivankovo, Lovas, Nijemci, Nuštar, Stari Jankovci, Štitar, Tompojevci, Tovarnik i Vrbanja) je djelomično uspostavilo odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka. Postavljeno je 140 zelenih otoka, s po dvije ili tri posude (staklo, papir, plastika).

Pojedine jedinice su uspostavile i druge mjere odvojenog prikupljanja otpada (Grad Vinkovci provodi prikupljanje papira postavljanjem kutija za papir u ulazima višestambenih zgrada i provodi akcije prikupljanja papira od vrata do vrata, a omogućeno je i odvojeno odlaganje papira, stakla, plastike, električne i elektroničke opreme te glomaznog otpada u prostoru skupljača komunalnog otpada, Grad Županja je uveo odvojene kante za papir po kućanstvima, a omogućeno i odvojeno odlaganje otpada u prostoru komunalnog društva, a Općina Andrijaševci povremeno postavlja kontejner za prikupljanje otpada životinjskog porijekla). Općine Ivankovo, Nijemci i Tovarnik su u 2014. poduzele aktivnosti za povećanje broja zelenih otoka te nabavu dodatnih posuda za već postavljene zelene otoke (tekstil, metal, plastiku, baterije i lijekove). Od petnaest jedinica lokalne samouprave koje do konca 2013. nisu uspostavile zelene otoke ili druge mjere odvojenog prikupljanja otpada, deset jedinica lokalne samouprave je tijekom 2014. uspostavilo zelene otoke ili su u tijeku postupci nabave posuda za zelene otoke (Grad Otok, općine Babina Greda, Borovo, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Jarmina, Privlaka, Stari Mikanovci i Vođinci), Općina Drenovci je nabavila i kante za odvojeno prikupljanje biootpada, Općina Gunja je pokrenula nabavu kanti za biootpad s namjerom proizvodnje humusa uz pomoć kalifornijskih glista, ali je zbog elementarne nepogode projekt onemogućen, a četiri jedinice lokalne samouprave (općine Markušica, Negoslavci, Tordinci i Trpinja) nisu ni u 2014. poduzimale aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže svim jedinicama lokalne samouprave poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje i ove obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku skupljača komunalnog otpada na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika, osim u Gradu Vukovaru te općinama Borovo, Gunja, Jarmina, Negoslavci, Nuštar, Privlaka i Vođinci, gdje se obračunava po kućanstvu odnosno broju članova kućanstva. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije, osim Općine Cerna, nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije je u 2012. neznatno manja nego u 2011., a u 2013. je povećana u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 36 429 t, za 2012. je 36 361 t, a za 2013. je 39 076 t (neverificirani podaci) što je za 7,5 % više u odnosu na 2012. Odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada se u manjoj mjeri obavlja na području gradova Vinkovci i Vukovar te Općine Vrbanja (u gradovima Vinkovci i Vukovar odvojeno se prikuplja biorazgradivi odnosno zeleni otpad koji nastaje pri uređivanju javnih površina te se usitnjava i kompostira, a kompost se ponovo koristi pri uređivanju javnih površina, a u Općini Vrbanja biorazgradivi otpad iz poljoprivredne proizvodnje se ne odlaže na odlagalište nego se ponovo iskorištava). Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su svi gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Vukovarsko-srijemske županije nije izgrađena nijedna kompostana, a planirana je izgradnja sedam.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad).

Do konca 2013. na području Vukovarsko-srijemske županije je izgrađeno jedno reciklažno dvorište (na području Grada Vinkovci) koje je u skladu s uvjetima propisanim odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 23/14), a do 2010. je bila planirana izgradnja pet reciklažnih dvorišta i 13 mini reciklažnih dvorišta. Privremeno reciklažno dvorište za građevinski otpad je uspostavila Općina Stari Jankovci. U 2014. je trinaest jedinica lokalne samouprave zaključilo tri sporazuma o zajedničkoj izgradnji reciklažnih dvorišta za područje više jedinica lokalne samouprave (za jedno reciklažno dvorište sporazume su zaključili Grad Otok te općine Andrijaševci, Babina Greda i Privlaka, za drugo Grad Županja te općine Bošnjaci, Cerna, Gradište i Štitar i za treće općine Ivakovo, Jarmina, Stari Mikanovci i Vođinci), a Grad Ilok te općine Drenovci i Lovas poduzimaju aktivnosti za uspostavljanje reciklažnih dvorišta za područje svojih jedinica lokalne samouprave.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbama članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje te osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su utvrđene dvije varijante centra za gospodarenje otpadom, odnosno regionalni koncept zajedno s Osječko-baranjskom županijom, prema kojem bi centar trebao biti izgrađen na području Osječko-baranjske županije i čiju bi izgradnju vodila ranije osnovana ustanova u vlasništvu općina i gradova te županijski koncept koji planira izgradnju Županijskog centra za gospodarenje otpadom Stari Jankovci. Kao lokacija za županijski centar za gospodarenje otpadom je utvrđena lokacija Vrapčana na području Općine Stari Jankovci za koju je 2005. izrađena studija utjecaja na okoliš. Navedena lokacija je i Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije i Prostornim planom Općine Stari Jankovci određena za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te su u planu utvrđena financijska sredstva za županijski koncept. Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije nije određen sustav obrade otpada na lokaciji županijskog centra, a predviđeni su sastavni dijelovi zahvata i tehnologije rada budućeg centra kao odlagalište otpada s pratećim sustavima, operativni plato s pratećim objektima, objekti za obradu otpada (kompostana, pogon za sortiranje i pogon za alternativno gorivo) te pejzažni travnjak. U okviru centra je predviđeno reciklažno dvorište, kompostana, objekt za građevinski otpad i rashladni kontejneri. Također je planirana izgradnja četiri pretovarne stanice, ali s obzirom da lokacija centra nije jednoznačno utvrđena nisu utvrđene makrolokacije za pretovarne stanice. Ukupna ulaganja u izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 158.328.000,00 kn, od čega za izgradnju centra s odlagalištem u iznosu 135.128.000,00 kn i četiri pretovarne stanice u iznosu 23.200.000,00 kn. Rok za izgradnju centra je planiran do konca 2009. i pretovarnih stanica do konca 2010. Za regionalni koncept nije sastavljen obračun planiranih troškova.

Sporazum o izgradnji i korištenju budućeg županijskog centra za gospodarenje otpadom su u 2008. potpisale sve jedinice lokalne samouprave osim Grada Vukovara te dodatak navedenom sporazumu u 2011.

Sporazumom su se županija te gradovi i općine suglasili da će se županijski centar za gospodarenje otpadom izgraditi i uspostaviti na lokaciji Vrapčana na području Općine Stari Jankovci te da prihvaćaju sve do sada poduzete aktivnosti na uvođenju sustava gospodarenja otpadom. Sporazumom je predviđeno i osnivanje društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu županije, koje će poduzimati sve potrebne radnje za uspostavu centra i upravljanje centrom. Dodatkom sporazuma su se suglasili i na dodatno uređivanje sustava gospodarenja otpadom vezano uz terminski plan sanacije deset odlagališta na području županije (zatvorena odlagališta Papuk na području Grada Vinkovci, Šljivici na području Općine Lovas, Gore na području Općine Gradište te Pašnjak na području Općine Tovarnik i aktivnih odlagališta Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi-Drenovci na području Općine Drenovci, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja, Kraplja na području Općine Gunja, Petrovačka dola na području Grada Vukovara i Stara ciglana na području Grada Županja) prema dokumentu Postojeće stanje odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije s prijedlozima za daljnje odlaganje do otvaranja centra za gospodarenje otpadom, koji je Fond izradio u ožujku 2011.

Odlukom županijske skupštine u 2008. je osnovano trgovačko društvo Eko-sustav d.o.o., sa sjedištem u Vukovaru, koja je trebalo preuzeti sve obveze vezane za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Vukovarsko-srijemske županije, a koncem 2013. ima dvanaest zaposlenika. Pri osnivanju društva je djelatnost bila gospodarenje otpadom, a od veljače 2010. je proširena na stručne poslove zaštite okoliša (poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije te promicanje energetske učinkovitosti). Poslovanje društva je najvećim dijelom financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2013. iznose 1.209.843,00 kn, a ukupni rashodi 1.203.279,00 kn te dobit prije oporezivanja iznosi 6.564,00 kn. U ostvarenim приходima su iskazana u iznosu 1.166.000,00 kn primljena sredstva za financiranje poslovanja iz županijskog proračuna.

Fond i Vukovarsko-srijemska županija su u ožujku 2011. zaključili sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za centar za gospodarenje otpadom Stari Jankovci, pretovarne stanice i sanacije odlagališta otpada. Sporazumom se Fond obvezao isplatiti županiji 977.850,00 kn za ranije izrađenu Studiju o utjecaju na okoliš zajedno s Posebnom geodetskom podlogom te da će se daljnje financiranje obavljati s udjelom Fonda 60,0 %, osim za istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije centra, pretovarnih stanica i sanacije deset prethodno navedenih odlagališta otpada, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije, a koje će u cijelosti financirati Fond zajedno sa sredstvima Europske unije. Sporazumom je utvrđeno i da će postupak javne nabave usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije provesti Fond.

Ugovor o izradi projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji je zaključio Fond sa zajednicom ponuditelja u prosincu 2011., a ugovorena vrijednost radova je 4.169.208,00 kn. Prema navedenom ugovoru, Fond je u 2012. platio 652.277,00 kn. U veljači 2012. je Fond obavijestio Vukovarsko-srijemsku županiju da se navedeni ugovor stavlja u mirovanje do donošenja nove Strategije te novog Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te radovi na projektiranju centra nisu nastavljeni.

U listopadu 2013. Fond je sa zajednicom ponuditelja (tri trgovačka društva) zaključio ugovor o izradi studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). Ugovorena cijena za izradu studije je 2.960.000,00 kn, a rok za izradu je bio pet mjeseci. U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka navedenom ugovoru, prema kojima se u izradu studije uključuju još dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Požeško-slavonska), ugovorena cijena je povećana na 3.210.000,00 kn, a rok za izradu završne verzije studije je 3. srpnja 2014.

Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti, odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske, kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti. Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog skupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava, koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvoditelj usluga obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija, s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja, koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenome, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije je bilo planirano sanirati sva odlagališta otpada na području županije do konca 2009., za što su planirana sredstva u ukupnom iznosu 132.876.709,00 kn od čega za sanaciju službenih odlagališta otpada 119.442.730,00 kn i za sanaciju divljih odlagališta 13.433.979,00 kn. U vrijeme donošenja plana, na području županije su bila 22 aktivna odlagališta otpada i sedam zatvorenih odlagališta. Od ukupno 22 aktivna odlagališta, za 14 odlagališta je sanacija bila u tijeku, a nakon sanacije se planiralo zatvaranje, za dva odlagališta je sanacija bila u pripremi, a nakon sanacije se planiralo zatvaranje, tri odlagališta su bila u fazi zatvaranja, a tri odlagališta su bila planirana za nastavak rada do uspostave centra za gospodarenje otpadom. Od ukupno sedam zatvorenih odlagališta, za četiri je sanacija bila u tijeku. Pored navedenih odlagališta, na području županije je bio i značajan broj divljih odlagališta (u planu je navedeno 85 lokacija, od kojih je dio već bio saniran). Planom je bilo predviđeno izgraditi centralno županijsko odlagalište komunalnog i neopasnog otpada u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Skupljeni otpad s područja 31 jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije je tijekom 2013. odlagan na šest službenih odlagališta na području županije (Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi-Drenovci na području Općine Drenovci, Kraplja na području Općine Gunja, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja, Petrovačka dola na području Grada Vukovara i Stara ciglana na području Grada Županja). Sva odlagališta su u postupku sanacije. Prema Planu gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje.

Za sanaciju navedenih šest službenih odlagališta Fond je od 2005. do 2013., sufinancirao 13.553.785,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 5.080.140,00 kn što ukupno iznosi 18.633.925,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 88.946.600,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Petrovačka dola u iznosu 44.558.601,00 kn, Stara ciglana u iznosu 16.806.000,00 kn i Božino brdo u iznosu 13.490.000,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, jedno službeno odlagalište (Bazjaš na područje Općine Privilaka) je sanirano i zatvoreno od 2004. do 2007., za što je Fond isplatio 10.632.371,00 kn, a Vukovarsko-srijemska županija 4.780.692,00 kn (od čega 2.663.668,00 kn iz sredstava pomoći primljenih od Vlade Kraljevine Danske i 2.117.024,00 kn iz sredstava županijskog proračuna), što ukupno iznosi 15.413.063,00 kn.

Na području Vukovarsko-srijemske županije su i četiri odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad, koja su u ranijim godinama zatvorena i za koja je sanacija u pripremi (Gore na području Općine Gradište, Šljivici na području Općine Lovas, Pašnjak na području Općine Tovarnik i Papuk na području Grada Vinkovci). Za sanaciju navedenih odlagališta, Fond je od 2005. isplatio 4.314.959,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 2.371.200,00 kn (od čega Grad Vinkovci 813.684,00 kn, Općina Lovas 792.154,00 kn, Općina Gradište 597.732,00 kn i Općina Tovarnik 167.630,00 kn) što ukupno iznosi 6.686.159,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 40.330.000,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Papuk na području Grada Vinkovci u iznosu 23.630.000,00 kn te Šljivici na području Općine Lovas u iznosu 8.100.000,00 kn.

Za svih deset prethodno navedenih odlagališta (šest aktivnih i četiri zatvorena), Fond je, prema dokumentu Postojeće stanje odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije s prijedlozima za daljnje odlaganje do otvaranja centra za gospodarenje otpadom iz ožujka 2011., obavio analizu postojeće dokumentacije za sanaciju odlagališta s popisom druge potrebne dokumentacije radi prijave projekata za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Prema navedenom dokumentu, ulogu koordinatora u provedbi prijava bi trebala imati Vukovarsko-srijemska županija na temelju potpisanog sporazuma.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	7
1.	BOŽINO BRDO Grad Ilok	sanacija u pripremi	251.076,00	107.604,00	358.680,00
2.	GAJEVI (DRENOVCI) Općina Drenovci	sanacija u pripremi	162.455,00	40.614,00	203.069,00
3.	KRAPLJA Općina Gunja	sanacija u pripremi	355.300,00	88.250,00	443.550,00
4.	MUŠKOVO (RUDINE KLJUČ) Općina Vrbanja	sanacija u pripremi	332.856,00	96.626,00	429.482,00
5.	PETROVAČKA DOLA Grad Vukovar	sanacija u tijeku	11.458.165,00	3.501.108,00	14.959.273,00
6.	STARA CIGLANA Grad Županja	sanacija u tijeku	993.933,00	1.245.938,00	2.239.871,00
Ukupno			13.553.785,00	5.080.140,00	18.633.925,00

Odlagalište Božino brdo se nalazi oko 1,0 km jugoistočno od središta Iloka i udaljeno od graničnog prijelaza s Republikom Srbijom približno 500 m. Površina odlagališta je 2,44 ha, a površina prostora za odlaganje je 1,44 ha. Kapacitet odlagališta je 100 000 m³, a do konca 2013. je odloženo približno 17 050 t. Na odlagalište se odlaže od 1960. s prekidom za vrijeme Domovinskog rata. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalije d.o.o., Ilok. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Grada Iloka. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje i lokacijsku dozvolu, a nema građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u pripremi od 2005., s prekidima zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa (dio čestica na kojima je odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske). Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada je sastavljen Elaborat postojećeg stanja skupljanja komunalnog otpada i procjena količina nastajanja otpada, geološki i hidrološki elaborat, Studija utjecaja na okoliš, ishodena lokacijska dozvola te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te mogućnost odlaganja otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena je na 13.490.000,00 kn. Zbog proteka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, za što je potrebno postojeću dokumentaciju izmijeniti na način da se odlagalište sanira i zatvori bez daljnje mogućnosti odlaganja otpada, Grad Ilok je u kolovozu 2013. podnio zahtjev Fondu za sufinanciranje novelacije glavnog projekta sanacije.

Odlagalište Gajevi-Drenovci se nalazi na području rudine Široko, sjeveroistočno od naselja Drenovci. Na odlagalište se odlaže od 2002. Površina odlagališta je približno 1 ha. Na odlagalištu je odloženo približno 17 000 t miješanog komunalnog otpada. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Drenovci d.o.o., Drenovci. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Općine Drenovci. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, ni lokacijsku dozvolu. Odlagalište je predviđeno prostornim planom Općine Drenovci, a zemljište na kojem se nalazi odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske. Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan sanacije te idejni projekt. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te zatvaranje odlagališta. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 7.792.000,00 kn. Zbog proteka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, potrebno je novelirati postojeću dokumentaciju te izraditi glavni i izvedbeni projekt te pribaviti lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Odlagalište Kraplja se nalazi jugoistočno od naselja Gunja uz rijeku Savu. Na odlagalište se odlaže od 2000. Ukupni kapacitet odlagališta je 56 000 m³, a na odlagalištu je koncem 2013. bilo odloženo približno 20 000 m³ miješanog komunalnog otpada. Odlagalištem upravlja Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja. Na odlagalište je u 2013. odlagan otpad koji je skupljan na području Općine Gunja te dijelom s područja gradova Otok i Vinkovci. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u pripremi od 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan sanacije, pribavljena lokacijska i građevinska dozvola, izrađen glavni projekt sanacije te pribavljena potvrda glavnog projekta. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te nastavak rada do popunjavanja kapaciteta, odnosno do izgradnje centra za gospodarenje otpadom. Odlagalište je projektirano na način da se nakon izgradnje kazete zatvore odlagališta u Drenovcima i Vrbanji i da se otpad s tih područja dovozi na Kraplju. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 3.800.000,00 kn.

Odlagalište Kraplja je u potpunosti poplavljeno u svibnju 2014. Prema Programu obnove i saniranja posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije, gospodarenje otpadom (Narodne novine 82/2014) koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u srpnju 2014., početak radova na sanaciji poplavljenog odlagališta je planiran za sredinu srpnja 2014. Očekivani završetak sanacije odlagališta je početkom 2015.

Odlagalište Muškovo-Rudine ključ se nalazi 3 km jugoistočno od naselja Vrbanja, sjeverno od rijeke Save na udaljenosti približno 13 km, okruženo je poljoprivrednim površinama. Na odlagalište se odlaže od 2002. Ukupni kapacitet odlagališta je 22 000 m³, a na odlagalištu je koncem 2013. bilo odloženo približno 15 000 m³ miješanog komunalnog otpada. Površina odlagališta je približno 3 ha. Odlagalištem upravlja Obrt čistoća Nikolić, Vrbanja. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Općine Vrbanja. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, a ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Zemljište na kojem se nalazi odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske i pribavljena je suglasnost i pravo građenja za postupak sanacije odlagališta. Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan zatvaranja odlagališta te glavni projekt. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te zatvaranje odlagališta. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 2.600.000,00 kn. Zbog protoka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, potrebno je novelirati postojeću dokumentaciju te izraditi izvedbeni projekt.

Odlagalište Petrovačka dola se nalazi uz županijsku cestu Vukovar-Petrovci-Vinkovci približno 2 km južno od Vukovara. Kapacitet odlagališta je 1 000 000 m³, a ukupno je odloženo približno 800 000 m³. Na odlagalište se odlaže od 1974. Površina odlagališta je približno 7 ha. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Vukovar. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području gradova Vukovar, Vinkovci, Otok, općina Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Cerna, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci, a dovozi se i otpad s područja drugih županija (u 2011. s područja tri županije, u 2012. s područja osam županija i u 2013. s područja jedanaest županija). Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2004., od kada je sastavljen Elaborat postojećeg stanja skupljanja komunalnog otpada i procjena količina nastajanja otpada za deset godina, geološki i hidrološki elaborat, geodetski elaborati Studija utjecaja na okoliš, ishođena lokacijska dozvola te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te odlaganje otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Zbog sve veće količine otpada koji je odlagan na odlagalište, u 2012. je Grad Vukovar poduzeo aktivnosti za izmjene i dopune projektne dokumentacije radi proširenja odlagališta te je sastavljen Elaborat o potrebi procjene utjecaja zahvata sanacije na okoliš, izmjena i dopuna glavnog projekta, a u 2012. je pribavljena i izmjena i dopuna lokacijske dozvole. Do konca 2013. su izvedeni radovi na sanaciji A i B plohe, obodnih kanala, ograde, obodne i servisne ceste, ulazno-izlazne zone, uređena je ploha za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest, a koncem 2013. je u postupku javna nabava za izvedbu platoa za reciklažno dvorište. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 44.558.600,00 kn.

Odlagalište Stara ciglana Županja se nalazi 1,5 km jugozapadno od središta naselja Županja, uz nasip rijeke Save udaljene približno 100 m od odlagališta. Kapacitet odlagališta je 100 000 m³, a do konca 2013. je bilo odloženo približno 160 000 m³. Površina odlagališta je 5,5 ha, a pod otpadom je približno 4,5 ha. Otpad se odlaže od 1971. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Županja, koje od 2014. posluje pod tvrtkom Čistoća d.o.o. Županja. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Grada Županja, općina Bošnjaci, Gradište i Štitar, a dovozi se i otpad s područja Brodsko-posavske županije. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2005., od kada su provedeni istražni radovi, sastavljena Studija utjecaja na okoliš te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te odlaganje otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 16.806.000,00 kn. U 2011. Grad Županja je dao suglasnost da se sanacija odlagališta pripremi za prijavu za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Do konca 2013. su izvedeni radovi na asfaltiranju pristupne ceste i postavljanju ograde oko odlagališta, a izrađen je i glavni projekt proširenja odlagališta, prema kojem je planirana i izgradnja reciklažnog dvorišta. Prema Programu obnove i saniranja posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije, gospodarenje otpadom, odlagalište Stara ciglana je određeno za odlaganje većeg dijela otpada s poplavljenih područja, u okviru čega su tijekom 2014. izvedeni radovi na izgradnji sabirne jame, tri nove kazete za deponiranje otpada, pokrivanje zemljom i geosinteticima postojećeg otpada na odlagalištu i prateći radovi na servisno pristupnoj cesti, što je Fond financirao u iznosu 6.797.324,00 kn.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Vukovarsko-srijemske županije je i značajan broj divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad te biljni otpad iz poljoprivrede, a u manjoj mjeri i komunalni otpad. Do konca 2013. dio divljih odlagališta je saniran, na pojedinim divljim odlagalištima iako su bila sanirana, otpad se ponovno nekontrolirano odlaže, a još uvijek je znatan broj divljih odlagališta za koje pojedine jedinice lokalne samouprave navode da nemaju sredstava za sanaciju.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima na području Vukovarsko-srijemske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Vukovarsko-srijemske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Ilok	6	1	0,00	200.000,00	200.000,00
2.	Grad Otok	0	2	737.024,00	280.894,00	1.017.918,00
3.	Grad Vinkovci	3	6	53.802,00	449.496,00	503.298,00
4.	Grad Vukovar	0	3	1.768.069,00	415.430,00	2.183.499,00
5.	Grad Županja	0	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Andrijaševci	0	1	45.150,00	54.494,00	99.644,00
7.	Općina Babina Greda	0	4	170.071,00	49.838,00	219.909,00
8.	Općina Bogdanovci	0	2	427.292,00	311.932,00	739.224,00
9.	Općina Borovo	0	2	283.243,00	431.581,00	714.824,00
10.	Općina Bošnjaci	0	1	0,00	44.784,00	44.784,00
11.	Općina Cerna	0	1	154.745,00	106.163,00	260.908,00
12.	Općina Drenovci	0	4	241.299	103.414,00	344.713,00
13.	Općina Gradište	0	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Gunja	0	2	107.044,00	52.261,00	159.305,00
15.	Općina Ivankovo	0	2	359.099,00	315.778,00	674.877,00
16.	Općina Jarmina	1	0	48.824,00	90.150,00	138.974,00
17.	Općina Lovas	1	1	83.733,00	41.874,00	125.607,00
18.	Općina Markušica	3	2	135.214,00	97.468,00	232.682,00
19.	Općina Negoslavci	1	0	0,00	35.765,00	35.765,00
20.	Općina Nijemci	7	4	882.846,00	241.532,00	1.124.378,00
21.	Općina Nuštar	0	4	635.844,00	350.568,00	986.412,00
22.	Općina Privlaka	2	3	83.375,00	55.583,00	138.958,00
23.	Općina Stari Jankovci	1	4	371.624,00	858.950,00	1.230.574,00
24.	Općina Stari Mikanovci	0	4	174.244,00	307.499,00	481.743,00
25.	Općina Štitar	0	0	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Tompojevci	2	3	382.101,00	163.757,00	545.858,00
27.	Općina Tordinci	0	3	400.000,00	20.932,00	420.932,00
28.	Općina Tovarnik	1	1	60.207,00	25.803,00	86.010,00
29.	Općina Trpinja	2	5	416.024,00	1.167.188,00	1.583.212,00
30.	Općina Vođinci	0	2	466.570,00	199.958,00	666.528,00
31.	Općina Vrbanja	0	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		30	67	8.487.444,00	6.473.092,00	14.960.536,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 8.487.444,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 6.473.092,00 kn, što ukupno iznosi 14.960.536,00 kn.

Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti, kao ni podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave divlja odlagališta čiste vlastiti komunalni pogoni, u pojedinim jedinicama skupljači komunalnog otpada skupe nepropisno odloženi otpad i izmjeste na uređena odlagališta, a u pojedinim jedinicama su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Veća divlja odlagališta su uglavnom sanirana izmještanjem otpada na službena odlagališta što je u ranijim godinama sufinancirao Fond.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju uz ceste, poljske i šumske putove, gdje se povremeno odbacuje građevinski i komunalni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Vukovarsko-srijemske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije niti Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Vukovarsko-srijemskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, značajnih odstupanja u količini otpada u odnosu na prethodno razdoblje, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 430 do 510 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju u pojedinim slučajevima su uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada u pojedinim slučajevima značajno odstupaju u odnosu na prethodno razdoblje, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije ne raspoložu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave kao najvažniju edukacijsku mjeru planiraju cjelovito, točno i pravodobno informiranje javnosti o stanju okoliša te o svim aktivnostima iz područja gospodarenja otpadom što se planira postići informiranjem putem javnih glasila, drugih medija i ciljanim skupovima.

Uz sufinanciranje Fonda te u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom, društvo Eko-sustav d.o.o. je u 2011. provelo projekt Edukacija stanovnika Vukovarsko-srijemske županije u postupanju u sektoru gospodarenje otpadom, što je sufinancirao Fond u iznosu 67.487,00 kn, a Vukovarsko-srijemska županija je u 2013. u suradnji s Europskom komisijom, u okviru Tehničke pomoći i razmjene informacija (TAIEX) u okviru programa Regionalni program za obuku stručnjaka za okoliš (RTP) održala dvodnevnu radionicu o gospodarenju komunalnim otpadom.

U jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i mjesnih odbora obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine jedinice lokalne samouprave su organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Vukovarsko-srijemske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Vukovarsko-srijemskoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravni odjel Vukovarsko-srijemske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2009. i 2010. u 2011. Navedeno izvješće je usvojila skupština Vukovarsko-srijemske županije, a nakon usvajanja je objavljeno u službenom glasilu županije te dostavljeno Agenciji i Ministarstvu. U vrijeme obavljanja revizije (rujan 2014.), u tijeku je sastavljanje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2011., 2012. i 2013.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Ilok	2010., 2011., 2013.	DA	DA
2.	Grad Otok	2009., 2013.	DA	DA
3.	Grad Vinkovci	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
4.	Grad Vukovar	-	-	-
5.	Grad Županja	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
6.	Općina Andrijaševci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Babina Greda	2010., 2011., 2013.	DA	DA
8.	Općina Bogdanovci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
9.	Općina Borovo	2011., 2012., 2013.	DA	DA
10.	Općina Bošnjaci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
11.	Općina Cerna	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
12.	Općina Drenovci	2010., 2012., 2013.	DA	DA
13.	Općina Gradište	2011., 2012., 2013.	DA	DA
14.	Općina Gunja	2010., 2011., 2013.	DA	DA
15.	Općina Ivankovo	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
16.	Općina Jarmina	2013.	DA	DA
17.	Općina Lovas	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
18.	Općina Markušica	2011., 2013.	DA	DA
19.	Općina Negoslavci	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
20.	Općina Nijemci	2009., 2011., 2012., 2011., 2013.	DA	DA
21.	Općina Nuštar	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
22.	Općina Privlaka	-	-	-
23.	Općina Stari Jankovci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
24.	Općina Stari Mikanovci	2010., 2012., 2013.	DA	DA
25.	Općina Štitar	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
26.	Općina Tompojevci	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
27.	Općina Tordinci	2011., 2013.	DA	DA
28.	Općina Tovarnik	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
29.	Općina Trpinja	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
30.	Općina Vođinci	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
31.	Općina Vrbanja	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA

Od ukupno 31 jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije usvojene planove gospodarenja otpadom ima 30 jedinica, a godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom su sastavljale sve jedinice, ali ne za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom, osim Općine Privlaka koja izvješća nije sastavila ni za jednu godinu od donošenja plana. Izvješća su dostavljena predstavničkom tijelu gradova i općina. Izvješća su dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije, ali većinom ne u propisanim rokovima.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Grada Vinkovci sadrže opisne, financijske i količinske pokazatelje usporedive s donesenim planom te analizu učinkovitosti provedenih mjera. Izvješće o provedbi planova gospodarenja otpadom drugih gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali većinom bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom ne sadrže izvore i visinu potrebnih sredstava za realizaciju pojedinih mjera gospodarenja otpadom, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom. Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2009. i 2010. sadrži opisne i količinske pokazatelje usporedive s donesenim planom, osim u dijelu koji se odnosi na utrošena financijska sredstva i za provedbu pojedinih mjera gospodarenja otpadom i izvore financiranja jer ni većina izvješća jedinica lokalne samouprave ne sadrži navedene podatke.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Vukovarsko-srijemskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Vukovarsko-srijemska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, poticanje odvojenog skupljanja otpada i poticanje odvajanja otpada. Nadzor nad provedbom plana obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom također propisali praćenje izvršenja poduzetih mjera predviđenih planom gospodarenja otpadom s tim da većinom nisu odredili posebno tijelo ili osobu koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, a poslove su obavljale osobe prema djelokrugu rada propisanom internim aktima.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Vukovarsko-srijemskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Vukovarsko-srijemske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, dostaviti jasnije upute i smjernice obveznicima prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se poboljšala kvaliteta i pouzdanost podataka te postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se moglo pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

- Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

- Skreće se pozornost da u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno da više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Vukovarsko-srijemske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Vukovarsko-srijemska županija u očitovanju navodi da će u okviru svojih nadležnosti poduzeti sve radnje radi što bržeg uspostavljanja učinkovitog sustava gospodarenja otpadom na području županije.

Grad Vukovar u očitovanju navodi da tijekom 2014. već provodi većinu danih preporuka.

Grad Županja u očitovanju navodi da je u srpnju 2014. donio odluku o načinu izvršenja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada, a obveza se izvršava putem šest odgovarajućih spremnika na 15 lokacija u gradu.

Općine Andrijaševci i Babina Greda u očitovanju navode da su u 2014. uspostavile sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka, a Općina Stari Mikanovci navodi da su pri završetku aktivnosti oko odvojenog prikupljanja otpada uspostavom zelenih otoka i podjelom kanti za papir kućanstvima.

Općina Gunja u očitovanju navodi da je sudjelovala na natječajima prekogranične suradnje vezano uz nabavku druge kante za kućanstva i posuda za zelene otoke te kompostera za biootpad, no zbog katastrofalne poplave su bili onemogućeni u nastavku tih aktivnosti, ali su u suradnji s Fondom započeli druge aktivnosti na uspostavi sustava odvojenog prikupljanja otpada. Navodi i da je sanacija odlagališta Kraplja započela koncem kolovoza i da se završetak sanacije očekuje do konca godine.

Općina Vrbanja u očitovanju navodi da su tijekom rujna 2014. s predstavnicima Fonda usklađene aktivnosti i utvrđeni prioriteti radi učinkovitijeg gospodarenja otpadom, odnosno u vezi izgradnje reciklažnog dvorišta na prostoru odlagališta Muškovo-Rudine ključ, za koje je u 2015. planiran početak sanacije i zatvaranja odlagališta. Navodi i da je u tijeku postupak nabave kanti za odvojeno prikupljanje papira i kompostera za kućanstva.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanjima navode da će uskladiti postojeće ili donijeti nove planove gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te da će voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, pravodobno ih dostavljati županiji i objavljivati u službenom glasilu. Navode da poduzimaju aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada, sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nadzor nad divljim odlagalištima te izobrazno-informativne aktivnosti usmjerene na stanovništvo, s ciljem povećanja svijesti o potrebi i prednostima odgovornog odlaganja i recikliranja otpada.